

Diplomová práce kolegyně Kláry Rybníkářové je inspirována roční zkušeností a zážitky z živého města kultury - Berlína. Ten zřejmě může nejvíce za rozšíření práce z graffiti o zajímavý a související rozměr méně kontroverzního street-artu. Je zřejmé stále více, že oba fenomény ve svém celku i jako složité a mnohvrstevnaté soubory dílčích témat nelze delegovat pouze na psychology, sociology, sociální odborníky, média, případně kunsthistoriky a kurátory. (Na KvV vznikla první práce o graffiti v polovině 90tých let.) Úloha a zodpovědnost výtvarné výchovy stoupá se stoupající kvalitou výuky, s přibývajícimi příklady výuky, která je kompetentní schopností kontroverzní témata nahlížet aktuálně, v tomto případě schopností obsadit pozice, které si dosud usurpují samy subkulturní výtvarné scény.

Kolegyně Rybníkářová dokázala srovnáváním vývojových proměn a rozbořením tematických vrstev od negativních a umělecko pochybných výkonů, k autorsky výrazným dílům. Oba póly do tématu patří a jsou dokládány dostatečným počtem obrazové dokumentace (jejíž reprodukční kvalita je ale někdy neodůvodněně nízká) a především dobře strukturovaným textem. Je nám umožněno porozumět některým významným aspektů tvorby i rozličným založením a fungováním obou společenství. Velmi významným aspektem národní scény je nejen charakteristické zpoždění domácí produkce graffiti způsobené nesvobodou (to by mohlo přinést i radost), je ale také fatální příčinou malé propojenosti mezi „nízkým a vysokým“ uměním (včetně graf. designu) a jejich dlouhodobou neschopností (na rozdíl od světových center) navzájem se inspirovat. Velmi zajímavé jsou právě části srovnávající českou a západní produkci, úroveň a východiska tvorby s přesvědčivými závěry. V jinak obsažných kapitolách o street-artu postrádám autory, kteří jako jedni z prvních začali s tímto originálním vystoupením z galerií na začátku 90tých let. Skupina Bezhlavý Jezdec a především její protagonista Tomáš Vaněk má evropské renomé. Pro mne mezi objevy, které mi studium práce přineslo, patří roll-on a další techniky, o nichž se „nelze nic dozvědět“. Dokladů o naší neinformovanosti přináší práce celou řadu, považuji za důležité, že pečlivá struktura práce má ve svých jednotlivých podkapitolách úsporným jazykem reflektovány mnohé obsahové aspekty. Jsou formulovány stručně, bez nejistých míst, soustředěně mapují celou problematiku tématu. Úřednický typografický styl diplomové práce není pozoruhodný.

Velmi kvalitní je didaktická část diplomové práce. Ponechává nezměněnu metodiku zkoumání a hloubavý smysl pro podstatné a zároveň přináší tvořivé inspirace do výuky na všech odpovídajících stupních a typech škol, se sympatickou preferencí výuky starších žáků na ZŠ. Diplomantka kultivovaně reflektuje souvislosti vstřícných tematických vrstev v RVP. Analýza pohledů na téma je obdivuhodná. Z tvořivých návrhů lekcí vyplývá, že je nejen dobré se v tematice vyznat, ale především umět přiřadit jednotlivé nápady adekvátnímu věku dětí a nalézat pravidelně obsahové a formální relace, které děti uspokojí i obohatí. Chybou je, že nejsou doloženy výtvarné práce dětí.

Autorské soubory jsou potvrzením, že kolegyně Rybníkářová ví, co činí. Dobře dokumentované výtvarné realizace ve veřejném prostoru ukazují, že se tvůrčí schopnosti se soustředěným a koncentrovaným přístupem k tématu nestřetají.

Navrhuji hodnocení výborně

Okruhy otázek k obhajobě:

- 1) Jaká jsou nebezpečí špatného vedení žáků ve škole a ve výtvarné výchově z širšího pohledu na témata vaší práce?
- 2) Jaká jsou hlavní rozdíly a analogie mezi graffiti a letismem, např. Antoni Tàpiese?
- 3) Posuďte roli Tomáše Vaňka v souvislostech tématu?

Ivan Špírk v Praze 7. května 2009